

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tieliikennelain 50 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tieliikennelakiin ehdotetaan koottaviksi liikenteen ohjauslaitteista annettavia asetuksia ja määräyksiä koskevat valtuussäännökset. Liikenteen ohjauslaitteiden merkityksestä ja niissä käytettävistä kielistä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintäministeriö antaisi asetuksella säännökset liikenteen ohjauslaitteista ja niiden käytöstä. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö voisi antaa kokeilutarkoituksessa luvan käyttää valtioneuvoston tai ministeriön asetuksista

poikkeavaa liikenteen ohjauslaitetta. Tiehallinto antaisi tarkempia määräyksiä liikenteen ohjauslaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta ja voisi myöntää näistä ominaisuuksista poikkeuksia. Muutoksella selvennettäisiin ministeriön ja Tiehallinnon keskinäistä asemaa liikenteen ohjauslaitteisiin liittyvissä ratkaisuisa ja annettaisiin niille tarvittavat valtuudet. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2003 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Tieliikennelain (267/1981) 50 §:n 1 momentin mukaan liikennemerkeillä, liikennevaloilla ja muilla liikenteen ohjauslaitteilla osoitettavista käskyistä ja kielloista sekä niiden muusta merkityksestä säädetään asetuksella. Nykyisin niistä säädetään tieliikenneasetuksessa (182/1982). Lain 50 §:n 2 momentin mukaan liikenneministeriö antaa tarpeelliset määräykset ja ohjeet liikennemerkeistä ja muista liikenteen ohjauslaitteista sekä niiden käytöstä. Tieliikenneasetuksen 54 §:ssä säädetään, että liikenneministeriö antaa tarkempia ohjeita liikenteen ohjauslaitteiden käyttämisestä ja vahvistaa niiden päämitat. Liikenne- ja viestintäministeriö on antanut asetuksen tieliikenteen liikennevaloista (1012/2001), ja liikenteen ohjauslaitteista on annettu liikenneministeriön päätös (203/1982). Viimeksi mainitun päätöksen 10 §:ssä on myös säännökset liikennemerkeissä ja lisäkilvissä käytettävän tekstin kielestä. Lisäksi tieliikenneasetuksen 55 §:n 1 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriö voi kokeilutarkoituksessa vahvistaa käytettäviksi muunkinlaisia liikenteen ohjauslaitteita ja antaa

tieliikenneasetuksen säännöksiä täydentäviä säännöksiä. Saman pykälän 2 momentin mukaan Tiehallinto antaa tarkempia ohjeita liikennemerkkien, tiemerkintöjen ja sulkulaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta sekä vahvistaa muut tarpeelliset liikenteen ohjauslaitteet.

Liikenneministeriön liikenteen ohjauslaitteista antaman päätöksen 5 §:n mukaan liikenteen ohjauksessa saa käyttää vain sellaisia liikennemerkkejä, tiemerkintöjä ja laitteita, jotka täyttävät tiehallinnon asettamat väriä, rakennetta ja mitoitusta koskevat vaatimukset.

Liikenteen ohjauslaitteiden kansallisessa sääntelyssä on otettava huomioon myös Wienissä vuonna 1968 tehty liikennemerkkejä ja -opasteita koskeva yleissopimus (SopS 31/1986). Yleissopimusta täydentää liikennemerkkejä ja -opasteita koskeva eurooppalainen sopimus (SopS 33/1986) sekä tähän liitetty tiemerkintöjä käsittelevä pöytäkirja (SopS 34/1986).

Rakennusalan tuotteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 89/106/ETY perusteella on annettu Euroopan Standardisoiimisjärjestölle (CEN) mandaatti

M/11, ”Tielaitteet”. Mandaatti sisältää liikenteenohjauslaitteet, kuten tiemerkintämateriaalit, liikennemerkit ja liikennevalot sekä niille asetettavat olennaiset vaatimukset. Euroopan Standardisoimisjärjestö on laatimassa mandaatin pohjalta harmonisoituja standardeja. Mainitun direktiivin mukaan kansallisten määräysten tulee olla sopusoinnussa harmonisoitujen standardien kanssa.

Valtuussäännöksiä liikenteen ohjauslaitteita koskevien oikeussääntöjen antamiseen on sekä tieliikennelaissa että tieliikenneasetuksessa. Säännökset ovat osittain päällekkäisiä eivätkä täytä täysin perustuslain vaatimuksia.

2. Ehdotetut muutokset

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Tiehallinnon tehtävistä sekä keskinäisestä työnjaosta liikenteen ohjauslaitteita koskevassa sääntelyssä tulisi säätää tieliikennelaissa, johon koottaisiin valtuussäännökset. Tiehallinto

valtuutettaisiin antamaan nykyisten ohjeiden sijasta sitovia määräyksiä tarkasti rajatuista liikenteen ohjauslaitteita koskevista teknisistä ominaisuuksista.

Liikenteen ohjauslaitteita koskevat keskeiset säännökset annettaisiin edelleen valtioneuvoston asetuksella. Näiden säännösten tunteminen on tärkeää nimenomaan tienkäyttäjille.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin myös liikennemerkeissä ja muissa liikenteen ohjauslaitteissa käytettävästä kielestä. Esityksessä on otettu huomioon perustuslain 17 § ja eduskunnassa käsiteltävänä olevan uuden kielilain (HE 92/2002 vp) 33 §:n säännös, jossa esitetään, että liikennemerkkien ja muiden liikenteen ohjauslaitteiden kielistä säädettäisiin tarkemmin tieliikennelainsäädännössä.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella annettaisiin säännöksiä liikenteen ohjauslaitteista ja niiden käytöstä sekä vahvistettaisiin ohjauslaitteiden päämitat. Nämä säännökset on tarkoitettu ensi sijassa tienpitäjille. Tiehallinto antaisi tarkemmat määräykset liikenteen ohjauslaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta. Liikenteen ohjauslaitteisiin liittyvät Tiehallinnon määräykset koskisivat liikennemerkejä, tiemerkintöjä ja

sulkulaitteita kuten Tiehallinnon ohjeet nykyisin sekä näiden lisäksi myös liikennevaloja.

Tieliikennelakiin otettaisiin myös säännös, jonka nojalla liikenne- ja viestintäministeriö voisi kokeilutarkoituksessa vahvistaa käytettäväksi valtioneuvoston tai liikenne- ja viestintäministeriön asetuksesta poikkeavia liikenteen ohjauslaitteita. Liikenne- ja viestintäministeriö myöntäisi kokeiluluvat ja liikenteen ohjauslaitteiden käyttöä koskevat poikkeusluvut.

Nykyisin kaikki lupahakemukset liikenteen ohjauslaitteita koskevista säännöksistä poikkeamiseen käsitellään liikenne- ja viestintäministeriössä. Esityksen mukaan Tiehallinto antaisi tarkemmat määräykset liikenteen ohjauslaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta ja voisi myöntää myös poikkeukset näistä määräyksistä. Tiehallinto on antanut liikenteen ohjauslaitteiden käytöstä ja teknisistä ominaisuuksista ohjeita jo pitkään. Annettu ohjeistus on tarkoitettu liikenteen ohjaukseen yleisillä teillä. Pääosin ohjeet soveltuvat käytettäväksi myös kaduilla, ja niin ikään kunnat tienpitäjinä noudattavat niitä yleisesti. Liikenteen ohjauslaitteiden teknisten ratkaisujen kehittämisessä Tiehallinto on mukana kansallisessa ja kansainvälisessä tutkimustoiminnassa. Tiehallinnolla on hyvä asiantuntemus arvioida poikkeusten myöntämisen edellytyksiä. Yleisenä ehtona poikkeuksien myöntämiselle on se, ettei säännöksestä poikkeaminen vaikeuta liikenteen ohjauslaitteen ymmärrettävyyttä eikä muutenkaan millään tavalla voi vaarantaa liikenneturvallisuutta.

Tiehallinto voi antaa jo tehtävänsä perusteella ohjeita liikenteen ohjauksesta yleisellä tiellä. Ohjeitten antamiseen ei tarvita lailla annettua valtuutusta. Lähivuosina ja saattaa tulla arvioitavaksi, voitaisiinko Tiehallinto valtuuttaa päättämään nyt esitettyä laajemminkin liikenteen ohjauslaitteita koskevista kysymyksistä. Tällaiset muutokset edellyttävät kuitenkin aihepiirin säännösten laajempaa tarkastelua.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotettu muutos vaikuttaisi liikenne- ja viestintäministeriön ja Tiehallinnon keskinäiseen työnjaon liikenteen ohjauslaitteita, niiden käyttöä ja teknistä

määrittelyä koskevissa asioissa. Muutoksella ei olisi merkittäviä taloudellisia ja organisatorisia vaikutuksia. Liikenne- ja viestintäministeriö ja Tiehallinto ovat nykyisinkin yhteistyössä kehittäneet liikenteen ohjauslaitteita koskevaa normistoa.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatyönä. Valmistelussa on ollut mukana myös liikenne- ja viestintäministeriön asettama työryhmä, jossa ovat edustettuina ministeriön lisäksi Tiehallinto, Suomen Kuntaliitto ry ja

Helsingin kaupunki. Työryhmän tehtävänä on liikenteen ohjaukseen liittyvien viranomaistehtävien uudelleen järjestely ja ohjeistuksen kehittäminen.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tieliikennelain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 50 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 435/1991, seuraavasti:

50 §

Liikenteen ohjauslaitteet

Liikennemerkeillä, liikennevaloilla ja muilla liikenteen ohjauslaitteilla osoitettavista käskyistä ja kielloista ja niiden muusta merkityksestä sekä eri kielten käyttämisestä liikennemerkeissä ja muissa liikenteen ohjauslaitteissa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella annetaan tarpeelliset säännökset liikennemerkeistä ja muista liikenteen ohjauslaitteista sekä niiden käytöstä.

Liikenne- ja viestintäministeriö voi kokeilutarkoituksessa vahvistaa käytettäväksi valtioneuvoston tai liikenne- ja viestintäministeriön asetukselta poikkeavia liikenteen ohjauslaitteita.

Tiehallinto antaa tarkempia määräyksiä liikenteen ohjauslaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta, ja se voi myöntää poikkeuksia näistä määräyksistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Kimmo Sasi*

Laki

tieliikennelain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 50 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 435/1991, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

50 §

Liikenteen ohjauslaitteet

Liikennemerkeillä, liikennevaloilla ja muilla liikenteen ohjauslaitteilla osoitettavista käskyistä ja kielloista sekä niiden muusta merkityksestä säädetään asetuksella.

Liikenneministeriö antaa tarpeelliset määräykset ja ohjeet liikennemerkeistä ja muista liikenteen ohjauslaitteista sekä niiden käytöstä.

Ehdotus

50 §

Liikenteen ohjauslaitteet

Liikennemerkeillä, liikennevaloilla ja muilla liikenteen ohjauslaitteilla osoitettavista käskyistä ja kielloista ja niiden muusta merkityksestä *sekä eri kielten käyttämisestä liikennemerkeissä ja muissa liikenteen ohjauslaitteissa säädetään valtioneuvoston asetuksella.*

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella annetaan tarpeelliset säännökset liikennemerkeistä ja muista liikenteen ohjauslaitteista sekä niiden käytöstä. Liikenne- ja viestintäministeriö voi kokeilutarkoituksessa vahvistaa käytettäviksi valtioneuvoston tai liikenne- ja viestintäministeriön asetuksesta poikkeavia liikenteen ohjauslaitteita.

Tiehallinto antaa tarkempia määräyksiä liikenteen ohjauslaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta, ja se voi myöntää poikkeuksia näistä määräyksistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .